

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy óra	1 "
Egyes szám 4 kr.	

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer Pál könyvkereskedése Nagybecskerek, Hunyady (fő-)utca 10. sz., hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Anarchia az osztrák házban.

Budapest, május 2.

Az ifju csehektől még az irigység sem vitathatja el azt a talentumot, hogy értik az aktualitást. Manap az egész világ az anarchistákról beszél, sőt bizonyos respektussal vannak irántuk s ez elég az ifju cseheknek, hogy politikájukat az anarchista taktikára alapítsák. A nélkül is létezik bizonyos rokonság a dinamitosok és az osztrák nemzetiségi politika ezen enfants terribles-jei közt.

Mind a ketten tagadják a fenálló rendet, mint a ketten perhorreskálják a lassu, fokozatos átmenetet; és ime, nyilván Ravachol sikerei által felbuzdítva, az ifju csehek is őszintén vallják a felforgatás tanát, Páne Ravachol, az ifju cseh anarchismus, Ausztria szét-hullásán dolgozik. Nem akarja, hogy Csehország tovább is tagja maradjon az osztrák államköteléknek és elszakadási törekvéseit a cseh közjog lepleibe öltözteti. Hogy ezt a dualizmus összeomlása nélkül realizálni nem lehet, sőt hogy e közjog elismerésének okvetlen Ausztria föderalizálása kell hogy legyen a következménye, — mindezzel nem törődnek az urak. Hiszen közösen kiáltják Ravachollal: „A bas la patrie!“ Ők nem ismernek osztrák hazát és azt az államot, melyet a többi nemzetiségek annak neveznek, minden habozás nélkül feláldozzák közjogi aspirációiknak.

Az ifju cseh anarchista szövetkezet immár a reichsrathban is proklamálta ezt a szép érzelmét. Annak nevében kereken kijelentette Herold, hogy az ifju csehek kötelességüknek tekintik, mindent megkísérteni, hogy megakadályozzák minden üdvös törvény létrejöttét mindaddig, a míg a cseh nép óhajai ki nincsenek elégitve. Nagyobb világosság okáért kijelentette ez a szónok, hogy csak logikus az, ha pártja a kormánypolitikára azt mondja, hogy „Az állam minden rendjét támadni fogja.“

„Mindent aláaknázni“... Ugy-e szép, hogy az ifju csehek, nyilván szándékaik érthető hirdetése végett, kifejezéseiket egyenesen az anarchista szótárból kölcsönzik? Aknákról beszélnek, éppen úgy, mint Ravachol a párisi bírak előtt. Valjon eltanulja-e az osztrák reichsrath a félelmet e fenyegetéssel szemben?

Alig hisszük.

Ezek az urak fenyegettek már az oroszokkal is, és a hármass szövetség mégis fenáll még mindig nem csökkent szilárdságában. De jellemző, hogy az ifju csehek ezuttal egyenesen a valutareform elleni támadást helyezik kilátásba.

Magyarországon éppen nem vesszük tragikusan ezt a fenyegetést, sőt tökéletesen beletaláljuk magunkat abba a ténybe, hogy a valutarendezést az ifju csehek ellenére kell keresztülvinni.

S mi több, azt hisszük, hogy ez a hadüzenet a valutareform ügyének eléggé nem becstülhető szolgálatot tett. Hisz Herold e reformról úgy beszélt, mint „kísérletről az államrendjére“. Becsesebb vallomás nem szaladhatott ki ennek az eredeti szónoknak a száján.

Ime el van ismervé, hogy a valuta rendezése eszköz az állami rendhez. Ausztria ama pártjai, melyek nem akarják a felforgatást, most tisztán látnak; az ifju csehek kinyitották szemüket. Az államhü elemek az állam ellenségeinek szájából hallották, mily üdvös jelentősége van e reformnak.

És ha eddig haboztak, most már tudhatják, melyik uton kell haladniok. A valuta rendezését keresztül fogják vinni az ifju cseh anarchismus ellenállása dacára is. Mert ugyanazon indokok, melyek az ifju csehek e rendszabály támadására bírják, minden osztrák hazafira nézve, bármely párt-hoz tartozzanak, kényszerítő okot képeznek arra, hogy mindent elkövesse- nek a teljes siker biztosítása végett e nagy mű számára.

Május elseje Budapesten. Fővárosi tudósítónk írja: A kora reggeltől kezdve majdnem szüntelenül zuhogó eső már alapszámban tönkretette a munkásoknak mára tervezett ünnepélyét. A délelőtti munkásösszejevetelek dacára annak, hogy zárt helyiségekben voltak tervezve, igen néptelenek voltak, a

A „TORONTÁL“ TÁRCZÁJA.

Becskereki séták.

(Május elseje.)

— A „Torontál“ eredeti tárczája. —

Nem szeretek próféta lenni, de régen megjövendöltem, hogy nem lesz vörös a május elseje. Hiába haladunk, hiába szaporodunk (igaz, hogy lassan, mert a fiatal emberek nem akarnak nőszülni), nincs nálunk annyi szocialista, hogy meleg embervérrel pirosra festené a zöld pázsitot. S a ki van, az is olyan kedélyes, hogy nem bánt senkit, sőt még megtűrrik, hogy a munkaadóknak májusfát állítsanak. (A ki nem hiszi el, menjen el az Uri-utcába.) Ily körülmények között nyugodtan nézhetünk tegnap május elseje elé. Nem is félt senki. Csak a kis gyerekek meg a szerelmesekek; azok is csak az esőtől, mert nem mehettek az erdőbe, a mi pedig igen nagy baj, ha az ember gyerek és még nagyobb, ha szerelmes.

Egyetlen helyről gyanították, hogy ott szocialisták fognak összegyűlni: „A szép kilátáshoz“ címzett nyári helyiségről. Én

ugyan nem akartam elhinni. A gazdája meg a felesége olyan jó színben, hogy ne mondjam husban, vannak, hogy lehetetlen róluk elképzelni, miszerint fel akarnák forgatni a világrendet: agyonütni a tökepezéseket, felosztani a különböző ingó és ingatlan vagytonokat, avagy hogy ép ők akarnák a napot három egyenlő részre felosztani.

De hát nincs az megírva sehoh, se Marx se Lassale könyveiben, hogy a szocialistáknak épen sovány embereknek kell lenniök. Azért nem volt épen felesleges az alkapitány éber örökösége a fentdicsért kiránduló helyen. Akik a politika iránt érdeklődnek, egész nap kíváncsian lesték, mi történik kint a szép kilátásnál. Miután azonban arra felé még nincs telefon, embert küldeni pedig olyan istentelen rossz időben vétek volna, a nagy közönség épenséggel nem volt tájékozva, vajjon mi történik a Béga csöndes partján. A kíváncsiság tetőpontjára hágott s már-már azt kezdték hinni, hogy a gonosz szocialisták tán légerőpítették az egész kocsmát, a mi annyival valószínűbbnek látszott, mert előtte való éjjel is erős durranásokat hallottak a szomszédok. (Később kislát, hogy a legtöbb durranás a rakétákból eredt, melyeket egy ott mulató

társaság szórakoztatására bocsátottak a levegőbe.) Végre a délutáni órákban hirnök jő s pihegve így ad választ a kérdezőknek:

Kérem eddig 12 filét és 9 beafsteakot evett az alkapitány ur. Különbem nem történt semmi. A Béga mellett csendes „a szép kilátás“ miként Fiume mellett a tenger.

Kellemesen lepott meg a ficzko választékos beszéde: Örültem a csendnek és a kapitány jó étvágyának.

Ugyis minden öröm nélkülinek látszott az idei május elseje. Alig tudtam az egész városban öt májusi fát felfedezni. Zene is alig hallatszott hajnalban. Egy jó barátomtól és kollégámtól, ki reggel 6 órakor haza szökött egy lump-komániából, tudtam meg, hogy a cigányok felzavartak egy pár embert reggeli álmából, de egyébiránt semmi májusi ki- vagy felvonulások sem voltak észlelhetők. Délben egy-két új ruha jelezte a tavaszt. Az is minél kevesebb. Szerelmeseket a legerősebb czvikker segítségével sem lehetett felfedezni. Mondhatom, gyengén indul a május. Hozzá még az a borús idő, egyszóval nem volt okunk örülni. S hogy valahogy a természet szabad ölére ne

mi nemcsak a rossz időnek tudható be, hanem annak is, hogy a nemzeti demokrata pártnak ismeretes felhívása, mely eme szociáldemokrata gyülekezési helyek lefogadásától óva inti a munkásokat, azokat tényleg megfontolásra bírta, s eme gyülekezésektől elvonta. A gyűlések között legnépesebb mégis a cipészeké, szabóké és asztalosoké volt. A legtöbb külvárosi vendéglőben munkásjelvényekkel diszitett leányok szolgáltak ki a vendégeket. A délutáni kivonulás a rossz idő miatt teljesen eltörpült s alig lehetett a városban kivonuló munkáscsapatokat látni. Déli 1 órakor már nagy tömegek indultak ugyan a külső váci-ut fölé, azonban ezek között csak szórványosan lehetett látni piros szalagos munkásjelvényt. Ezek a tömegek ugyanis nem a nussdorfi parkba, hanem az égő Nicholson-gyárhoz siettek. A munkásvezetők s a nussdorfi park korcsmárosa mintegy tizenöt ezer munkásra számítottak. De a munkások az egész délután folyamán csak szórványosan jöttek s 4—500-on felül alig emelkedett az ugyanaz idő alatt ott levők száma. A közelben dühögő tűz tartama alatt a kintlevők nagyrésze is odasereglett a borzasztóan szép látványossághoz, segíteni azonban nem igen segítettek. Délután 4 és 5 óra közt részint a derültebbé váló idő miatt, részint mert a tűznél összegyűlteknek nem volt már mit látniok, mégis népesebbé lett a nussdorfi park. A külső váci-utra kirendelt nagyszámu rendőrségnek az ünneplő munkásokkal az esti órákig semmi összehúzóása nem volt.

A zsidó vallás egyenjogúsítása tárgyában a vallás- és közoktatásügyi miniszter törvényjavaslatot fog benyújtani a képviselő házhoz, mely az E-g értesülése szerint:

I. Az izraelita vallás a bevett vallások sorába vétetik fel.

II. Az izraelita vallásnak a többi bevett valláshoz való viszonya későbbi törvényhozási intézkedések útján fog rendezettni.

Vaszary Kolos hercegprimás, Rómában a legközelebbi bibornoki konzisztóriumban nyeri el végleg a bibornoki méltóságot,

meneküljenek az emberek, délután olyan kedves esőcskét bocsátott le reánk a pluviusnak elnevezett Jupiter, mely megsemmisített minden reményt.

Csak a kaszinóban virult a tavasz. Nem a kártyaasztalok mellett, hanem kint a szabadban, hol eső után meglehetősen találni a legszebb virágokat, a kinyílt rózsától kezdve a szende ibolyáig. Még a Milán cigány is úgy érezte, hogy valami tavaszi meglepetést kell a közönségnek szerezni: elhúzott egy új valczert: „Tavasz és szerelem“. A címét csak akkor tudtam meg, mikor egy szép asszony kívánságára megkérdeztem a cigánytól. Azt hiszem élelmes ember ez a Milán, s a jövő farsangban ugyanazt a valczert játssza majd talp alá, de akkor már úgy fogják hinni: Téli örömök.

Május elseje kevés örömet hozott a becskerekieknek. Akik tegnap nem voltak megelégedve, azok tekintsenek bizalommal a hónap hátralevő harmincz napjára.

Május első napja három év óta a munkásoké. De a többi, akármit is mondjanak a blazirt pessimisták, a tavaszé és a szerelemé.

rrr.

melynek még hiányzó jelvényeit Ő Felsége kezéből fogja átvenni. — A kinevezés után Rómából vett bibornoki jelvények (palást és biretum) adományozása a hercegprimási méltóságnak kifolyása volt, mivel mint szerzetes ezen kivételes jelvények viselésére különben nem lett volna jogosítva. Vaszary Kolost egyébként Rómában kinevezése óta bibornoknak tekintették. — A legközelebbi bibornoki konzisztóriumban egyedül Vaszary hercegprimás kapja meg a biborszinü kalapot, jöllehet Császká György kalocsai érsek és Schlauch Lőrincz nagyváradi püspök bíboros méltóságra való emelése is szóban forgott.

A valuta-javaslatok. Enyedi Lukács miniszteri tanácsos Bécsből már szintén visszaérkezett Budapestre, miután a valuta törvényjavaslatok indokolásával végkép elkészültek. Enyedi miniszteri tanácsos ma kimerítő jelentést tett Wekerle pénzügyminiszternek.

„Torontál“

(Napilap).

Május elsejétől új előfizetést nyitunk a „Torontál“ra, mely a budapesti lapokat jövőre is egy egész nappal megelőzőleg közöl bő távirati tudósításokat az országgyűlés folyásáról és a legujabb fontosabb eseményekről első sorban értesít.

A „Torontál“ a legszabadelvűbb politikai irányzat mellett, a magyarosodás hű, kitartó zászlóvivője. Eredeti regényeivel és szórakoztató tárczarovatával pedig a családót is színvonalon álló olvasmánygyűjteményre látja el.

Május elsejével új előfizetést nyitunk a „Torontál“ra és fölhívjuk lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése május elsején lejár, hogy előfizetéseiket minél előbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás álljon be.

Együttal kérjük elvtársainkat és lapunk barátait, hogy a „Torontál“t minél szélesebb körben terjesszék sziveskedjenek.

A „Torontál“ előfizetési ára:

Egész évre	12 frt
Félévre	6 frt
Negyedére	3 frt
Egy hónapra	1 frt

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küldünk, egyszerű levelezőlapon való megkeresésre.

A „Torontál“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Nagy gyárégés a fővárosban.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 1.

Hihetetlen gyorsasággal járta be, május elsején, a déli órákban az a rémhír az egész fővárost, hogy a külső váci-uti gyártelepek, a nussdorfi park környékén, lángban állnak. A hír, mint rendesen, most is tulzott volt, bár a veszedelem a valóságban is nagy volt. A rémhír hallatára óriás embertömegek vonultak ki a váci-köruton a gyártelepek felé s a kíváncsiak ezrei közt minduntalan előtűnt a vörösszalagos munkásjelvény a munkások mellén, kik a nussdorfi parkba indultak ugyan ünnepelni, csak hogy ők nem folytatták utjukat az égő gyáron túl. A hatalmas füstgomoly, mely a város felé húzódott, csak növelte a rémhíreket. A tűzoltóság csapatokint rohogott ki a tűz színhelyére, a külső váci-ut elejére, a hol a Nicholson féle gépgyár állott tűzben. A nagy gyárégés részleteiről a következőket közöljük: A mai tűzvész színhelye s áldozata, a Nicholson-féle gépgyár, a külső váci-uton, közel a Ferdinánd hid-

hoz óriás négyszög alakú telken áll. A homlokzata egyemeletes, mintegy 90 méter hosszú, 73 hatalmas ablakkal s közepén, a kapu felett, nagy betűkkel van kirakva a cég: Nicholson W. Fülöp és társa, vasöntőde és gépgyár. A telep jobbról szabad, baloldalt kis sikátor választja el az első magyar gazdasági gépgyártól, hátul pedig egészen az államvasutak pályatestéig terjed. A bejáratról a baloldalon, a körülbelül 120 méter hosszúságú szárnyban volt a főműhelye a gépgyárnak. Ez a szárny teljesen egybe volt építve a homlokzattal, vagyis a váci-körutra néző épületrészszel, melyben az irodák s az asztalosműhely voltak. A tűz ebben az asztalosműhelyben ütött ki délutáni egyegyed 1 órakor. Ebben az időben a gyárban az alkalmazottak közül csak a kapus és négy munkás voltak; kivülök azonban ott volt a gyárban 10 rendőr élén Sajó Sándor rendőrfogalmazóval és Dömjén rendőrtisztviselővel. Déli 12 óra után néhány percczel a fogalmazó a közeli vendéglőbe indult ebédre, alig távozott azonban, már szaladtak utána a rendőrök, hogy ég a gyár. A tüzet állítólag először egy elegánsan öltözött ur vette észre, a ki a kocsiából kiszállva, beszélt a kapusnak, hogy tűzben áll a gyár baloldali sarkán a tető s erre tova hajtatott kocsiján. A rendőrök szerint, kik a netaláni munkászavargások miatt voltak a gyárban elhelyezve s ép a kigyuladt részszel szemben tanyáztak s a rendőrfogalmazó állítása szerint is 12 órakor még nyoma sem látszott a tűznek, egyegyed 1 órakor pedig már valóságos lángtenger pusztított az asztalos- és gépműhelyben. Sokan terjesztették azt a hírt is, hogy a tűz három helyen gyuladt ki egyszerre, ez azonban, mint a tényleg jelentettek tanuságából kitűnik, csakis czélzatos hitesztelés lehet. A tűz tényleg a főépület s a szárny szögleténél, az első emeleti saroképületben ütött ki s itt csaptak ki először a lángok az ablakokon s a tetőzetten. A tűz irtózatossággal terjedt tova, rémitő hőseget s roppant füstöt terjesztve. A külső váci-uton, a nussdorfi parkba tervezett nagy munkásünnepre való tekintetből, rendkívül nagyszámu rendőrség volt elhelyezve s így a tűz kiütése után nyomban sikerült az egész telep körüljárása. A rendfentartására, nagyszámu lovas és gyalogrendőr élén, Urs kerületi kapitány, Saly Károly kapitány, Sajó fogalmazó s Salágyi és Kickl felügyelők elmentek meg. A mentésre legelőbb az angalföldi kaszárnya mai kettős késznelte ért a gyárhoz. Ez a katonai késznellet a tábori tűzérseg 7. és 8-ik ütégének 52 emberéből állott s a derék legénység eleinte nemcsak a rendfentartásra szoritkozott, hanem nagy buzgalommal látott a mentéshez munkájához is. Az égő épületrészekben elhelyezett értékes géprészek s szerszámok megmentésére a gyorsan terjedő tűz mellett gondolni sem lehetett, azonban az udvaron elhelyezett kész gépek s az irodákban elhelyezett holmi megmentésére még maradt idő. Az udvar, még mielőtt a rendőrség kordont vont, megtelt munkásnéppel, s ennek segélyével a katonák s a tűzoltóság ki is vontatta a nehéz gépeket. A pénztárhelyiségben a mentés alatt nagy zürzavar támadt, s a betolult csöcseléknap rögtön hozzálátott a két pénztár eltávolításához, minden illetékes rendelkezés nélkül. A nem odaválókat azonban csakugyan sikerült eltávolítani s azután a tűzoltóparancsnok rendelkezése helyén is hagyták a főpénztárt, mert a helyiség nem látszott fenyegetve a tüztől. A kisebb s könnyebb pénztárt azonban ekkor már kivitték, az időközben megjelent Herzog cégvezető rendelkezésére. A tűzoltóság ezalatt kitartóan küzködött a pusztító elemmel. A nagy tűz hírének vétele után gyors egymásutánban vonultak ki: a központ s a IV. számu tűzörseg a nagy gőzfecskendővel, az V., VI., VII., VIII. kerületi s a budai II. kerületi városi tűzörsegék. Az önkéntes tűzoltók közül 21 jelent meg Szidonits parancsnok vezetésével s a buzgón működtek az oltásban a Geitner és Rausch-, Tarnóczy-, Walser-, Schlick-,

Ganz és társa s az újpesti juttagyár tüzlöttségai is. Az oltást maga Scserbovszky Szaniszló főparancsnok vezette, Arauer, Markusovszky és Janicsék tisztekkel együtt.

A tüzlötők főfeladatát az képezte, hogy az égő épületben elhelyezett s az égő résztől csak vékony tüzfalal elválasztott irodai s pénztárhelyiséget s a szintér közeli festék és kenőcsraktárt mentse meg, a mi sikerült is. A szárnyépület hátsó végén szintén nagy küzdelmet kellett a tüzlötőségnek kifejtenie, hogy a külön álló, de csak pár lépésnyire fekvő lakatosműhely épületét megmentse, a mit a folytonos locsolással s védekezéssel el is ért. A tűz legintenzívebb a gépmű helyben volt, mely már 2 óra tájban teljesen beégett. A tető már elébb beszakadt, utána pedig a gépek szakadtak le iszonyu robajjal. Az égő rész udvari felén három felhuzó gép volt a falba illesztve, melyekhez csaknem a tetőzetig falépcső vezetett. Ezek a lépcsők már rég porrá égtek s a felhuzógépek még erősen álltak a falban a zsarátnokok közt. Fél 3 óra tájban rövid 5 percz alatt sorba szakadt le mind a három felhuzó.

Csaknem ugyanebben a perczben érkezett meg Podmaniczky-utcza lakásából Nicholson Fülöp, a gyár ura, mintegy 50 éves, valódi angol külsejű férfi. A mint belépett az elpusztult telep udvarába, halotthalványan megállt s bár a hivatalnokai egész körülvették s sorra referáltak neki, egyetlen szót sem felelt senkinek s egy arcizma sem mozdult meg, bár a tisztviselői közül néhányan hangosan sirtak. Pár percznyi szemlélődés után csak annyit mondott németül: Május elseje! s azzal sarkon fordulva, tovább ment. Később neje, egy gyönyörű fiatal asszony, is kijött s egy székre ülve, könnyes szemmel nézte a pusztulást. A most leégett gyárat Nicholson 1884-ben építtette s valóban mintaszertü berendezéssel látta el. A gyár azelőtt a Gyár-utca és Dániel-utca sarkán volt, azonban 1884-ben az üzem nagy kiterjedése folytán nagyobb telepről kellett gondoskodni. A gyár ez új telepén állandóan 600 munkást foglalkoztatott, a kik most mind kenyérenélkül maradnak. A tűz három óra után némileg engedett, mert már alig volt anyaga. Ekkor már az épülettől több méternyi távolságban elhelyezett külső kerítés nagy része is leégett. Időközben az államvasutak pályatesté felől, a telep hátsó részén újabb munkáscsapat hatolt be, állítólag menteni.

A munkások — nagyobbára csehek s tótok — neki is estek a könnyebben elburcolható tárgyaknak, azonban az egyik rendőrtisztben az az alapos gyanu támadt, hogy nem annyira menteni, mint lopni akarnak s ép ezért kiutasította őket. Erre a csöcselék zajogni kezdett s mert már-már fenyegető állást foglalt el, a rendőrtiszt a 6-os számú gyalogezrednek időközben kirendelt legénységét oda hívatta s csak így sikerült a gyanus hadat a gyárból kiűzni. Jellemző, hogy a gyár munkásai mind oda-sereglettek s valóban lankadatlanul dolgoztak.

A gyár ura s a tisztviselők nem is gyanakodnak saját munkásaikra, mert szerintük a gyárban soha a legkisebb zavargás vagy elégedetlenség sem fordult elő a munkások közt. A tűz keletkezésének okát ők sem tudják adni, mert tegnap, szombat, este óta szünetelt a munka s csak a kapus és a már említett négy munkás, kik ép a felügyelet teljesítésére maradtak ott, voltak a gyárban. Ezek egyike állítólag 11 órakor megvizsgált minden helyiséget s mi gyanusát sem észlelt. Általában az a nézet volt elterjedve, hogy a tűz gyújtogatás eredménye, erre nézve azonban sem a tüzlötő szakfőnök, sem a tisztviselők pozitív véleményt, a katasztrófa ideje alatt nem adtak. A gyári tisztviselők hozzávetőleges becslése szerint a kár meghaladja a 300.000 forintot, azonban 500 ezer forint erejéig a Fonciére pesti biztosító intézetnél s a biztosító intézeteknek a gyári biztosításokra vonatkozó egyessége alapján az összes biztosító társaságoknál biztosítva volt.

A gyár üzeme a mai katasztrófa után természetesen megakad s bár az óriástelepnek nagy része megmenekült az elhamvadtól, mégis, mert épen a főműhely égett le teljesen s abban odaégett a legértékesebb s legszükségesebb szerszámok javarésze is, a munka míg a főműhely újból fölépül, szünetelni fog. A tűz 4 óra tájban már teljesen lokalizáltnak volt tekinthető, mert az addig épen marad részeket veszély nem fenyegette. Ekkor Scserbovszky főparancsnok az önkéntes tüzlötő szakaszt berendelte a városba, hogy ott, a központban kivonult városi tüzlötőség helyett teljesítse a szolgálatot. Ugyanekkor Ziegler tüzlötőrezdes a helyőrségnek mai ügyeletes törzstiszteje átvette a jelentéseket a kivonult katonaság addigi működéséről s a legénység egy részét hazabocsátotta. A tűz többé nem fenyegetvén tovaterjedéssel, a veszedelem keletkezésekor az udvarról kihordott géprészeket s kisebb gépeket a munkásokkal újra bevonatták az udvarra. A lóvonatu közlekedés csaknem másfél óra hosszáig szünetelt Újpest és a főváros között, utóbb pedig a nussdorfi parkba szándékozó munkásokra való tekintetből a közlekedést át-szállással eszközölték.

A tüzesetről a kivonult rendőrség főnöke Urs Sándor kerületi kapitány a főkapitány egyenes felszólítására még a délután folyamán bővebb jelentést küldött be. A tüzlötőhöz az önkéntes mentőegyesület is küldött egy őrséget, mely Kovács Aladár főparancsnok vezetése alatt állott. Kivülök még Kresz Géza dr., az egyesület igazgatója is megjelent. A kivonult mentőknek szerencsére nagyobb dolguk nem akadt, bár több tüzlötő s néhány munkás szenvedett apróbb égési sebeket, vagy jelentéktelen sérüléseket. A tüzlötők közül Brancsek Mihály 25 éves városi tüzlötő szenvedett erősebb zuzódást jobb kezén, az oltásban résztvevő napszámosok közül pedig Swidron János 32 éves napszámos arcán és jobb kezén sérült meg jelentékenyebben. Fél öt óra tájban a mentők, a katonaság és rendőrség nagyrésze bevonult, a tüzlötőség pedig az égő zsarátnokok teljes kioltására szorított. A leégett telepen a tüzlötőségnek egy része egész éjjel kintmaradt.

HIREK.

— Május elseje Nagybecskereken. A május elseje az idén az egész kontinensen jobb volt a hirénél. Azok a rémséges dolgok, melyekkel e napra a világot ijesztették, egyáltalán sehol sem teljesedtek be; legalább eddig érkezett távirataink semmi különösről nem tudósítanak, és így a szép májusi napot nem zavarta meg egyéb csak — az eső . . . Mert országszerte csöndes eső hullott alá, a miből természetesen nekünk nagybecskerekieknek is kijutott szombatról vasárnapra virradólag, majd vasárnap délelőtt permetélt és esti kilencz óra tájban végre csak úgy szakadt az eső. A késő délutáni órákban azonban újra kiderült, és ez alkalmat fölhasználta a község arra, hogy nagy tömegekben keresse föl a szabadban nyitott vendéglői helyiségeket, a „Szép kilátás“-hoz címzett vendéglőt a Bega parton és kaszinó-kertet, míg este a „Korona-szálloda“ nagy éttermét töltötte meg a község, hol bűvészeti produkciók szórakoztatták az efajta dolgok kedvelőit. A mi a május elsején kilátásba helyezett munkásmozgalmakat illeti, abból Nagybecskereknek nem jutott ki semmi, mert Reitter Oszkár rendőrkapitány már az április 24-én megtartott előértekezleten igen tapintatosan elejét vette az egész tüntetésnek. Mindazonáltal tegnaptól az egész rendőrség ma reggeli három óráig talpon és készenlétben volt, de nem akadt

semmi tenni való, és az egész rendőri övintézkedések csupán arra szorítottak, hogy a rendőrség a munkás vezetők hollétét kontrollirozta, azonban semmi tekintetben sem volt szükség a beavatkozásra, különben is — a nagybecskereki munkások dicseretére legyen mondva az egész hangulat a lehető legbékésebb és legnyugalmasabb volt köztük egész napon át.

— Csekonics Endre gróf az olasz királynál. Irtunk már arról, hogy mily szép szerep jutott a magyar vöröskereszt-egyletnek a római vöröskereszt-kongresszuson. A magyarok által tett javaslatokat mind elfogadták s így azok határozatokká váltak. Az egész kongresszus, de kiválóan a magyar küldöttek kitüntetően előzékeny fogadtatásban részesültek. Csekonics Endre grófot, Torontálmegye köztisztviselőiben álló nagybirtokosát, a magyar vöröskereszt-egylet elnökét, a kongresszus egyik alelnökévé választották meg. Az ünnepélyek egész sorával tisztelték meg a kongresszusi kiküldötteket; az udvar ebédet adott tiszteletükre; az operában díszelőadás volt, mely alatt az olasz király Csekonics Endre grófot feltűnően hosszú ideig tartó beszélgetéssel tüntette ki. A kongresszus alkalmából adott fényes estélyek közül különösen fényes volt Rudini örgróf miniszterelnöké. Az ünnepélyek során egy este a kapitolium is ki volt világítva, a mi azért említésre méltó, mert eddig még csak egyszer volt rá eset, hogy ez megtörtént.

— A koronázási jubileum. Egy a nemzetiségű országos és a kolozsvári kaszinók tagjaiból alakult szervező-bizottság a következő felhívást intézte az ország több előkelő egyéniségéhez, melyet Rónay Jenő főispán volt szíves rendelkezésünkre bocsátani: O Felső, magyar királylyá koronáztatásának 25 éves fordulóját f. évi június 8 án Budapesten fogja megünnepelni. Egy általános óhaj fog teljesülni, ha azon a napon, midőn hivatalos körök, városok, testületek országszerte ünnepelnek, nemcsak ezek, de a társadalom is a jubileum fényének emeléséhez hozzájárul és kifejezést ad azon osztatlan hódolatnak és szeretetnek, mely koronás királyra iránt minden magyar ember szívében él. Diszkocsik és lovas bandériumokból álló fényes menet összeállítását tervezzük, mely ő Felsőségét megérkezése napján a budapesti indóháztól a királyi palotáig felkísérje. Felkérjük, szíveskedjék hathatós befolyásával oda hatni, hogy minél számosabban vegyenek részt a menetben és megjelenése által díszfogatban vagy díszmagyarban lóháton a fogadtatás fényének emeléséhez hozzá járulni, valamint ebbeli elhatározását velünk mielőbb közölni. Fogadja tiszteletünk kifejezését. Andrásy Géza gróf, Apponyi Albert gróf, Atzél Béla báró, Bánffy György gróf, Csekonics Endre gróf, Eszterházy Mihály gróf, Elek Gusztáv, id. Huszár Károly br., Jósika Gábor br., Jankovics Elemér, Károlyi István gr., Kazy József, Pejacevich Tódor gr., Szapáry Géza gr., Teleki Géza gróf, Tisza István, Ugron Gábor, Vályi Árpád, Zichy Jenő gr.

— Robbanás egy gyorsvonaton. Csaknem nagy szerencsétlenség színhelye volt az április hó 30-án este 9 óra 20 perczkor Budapestről Szeged felé induló gyorsvonat, melynek egyik szalonkocsijában a gáz felrobbant s a jelenlevők egyikét, — Frankl Károly bocsári kereskedőt, — súlyosan megsebesítette, a kocsi tetéjét pedig feltépte és összeroncsolta. Az esetről a következőket sürgönyzi levelezőnk:

A Budapestről esti 9 óra 20 perczkor induló gyorsvonat, — melynek üzeme május hó elsejével beszünttetett, — egy féltérme szalonkocsijában ez alkalommal Csekonics Endre gróf, Wenckheim gróf, Frankl Károly bocsári kereskedő és még két utas foglalt helyet. A kocsi az utasok kényelmére gázzal volt világítva.

A vonat pontosan indult, az utasok azonban még alig helyezkedtek el, a midőn a kőbányai állomás közelében hirtelen hatalmas robbanás hangzott fel s a vonat egyszerre megállott.

Az utasok ijedten ugráltak fel helyeikről s némelyek a szabadba siettek, hogy megtudják a dörrenés okát. A zaj a szalonkocsi felől hangzott fel, a hol a világító gáz rezervoárja, eddig még nem tudni, hogy mi okból, felrobbant s felszakította és légbe röpitette a kocsi tetjét. A kocsi utasai közül Frankl Károly fején egy hat centi méter hosszú és 2-3 milliméter mélységű sérülést szenvedett, a többi utasok, — köztük Csekonic Endre gróf és Wenckheim gróf is, — szerencsére sértetlenül maradtak.

Az utasok megrémültek s többen közülük ki akartak szállni a vonatból, hogy visszatérjenek a fővárosba. A vonat személyzetének azonban végre is sikerült megnyugtatón a felzigatott kedélyeket s az utasok ismét elfoglalták helyeiket.

Frankl sebét a kőbányai állomás vasuti pályaróvosa nyomban bekötözte, az esetről pedig Thaly felügyelő jegyzőkönyvet vett fel.

A szalonkocsi utasai ezután más kupéba szálltak át s a vonat folytatta útját és 48 percnyi késedelemmel szerencsésen megérkezett Szegedre.

A robbanás ügyében a vizsgálatot nyomban megindították.

— **Az alispánválasztáshoz.** Jánosföldről írja levelezőnk: A párdányi járásban lakó törvényhatósági bizottsági tagok április 30-án tartott értekezletükön elhatározták, hogy a 16-án tartandó közgyűlésen végbemenő választások alkalmával, az alispánválasztásnál Daniel László helyettes alispánra, a főjegyzőválasztásnál pedig Hegedüs Miklós főjegyzőre fogják adni szavazataikat.

— **Hymen.** Bega-Szent-Györgyön tegnap esküdt meg Orsó Gáspár községi jegyző Schiller Izabellával, Schiller Lipót begaszentgyörgyi jegyző és a torontálmegyei községi jegyzők egylete elnökének bájos leányával. Násznagyok voltak a vőlegény részéről Orsó Mátás dr., a menyasszony részéről Schiller Miklós. Az esküvőt fényes lakoma követte, melyen részt vett Bega-Szent-György és környékének összes intelligenciája. A jókívánatokhoz, melylyel a fiatal párt minden oldalról elhalmozták, mi is szívből csatlakozunk.

— **Csernovits Péter temetése** szombaton ment vége Fényen, a hol a nagy magyar-szerb főúr, az utólrhetetlen gavallér szeméit örök álomra hunyta. A szertartást fényes segédlettel Popovics Nikanor temesvári g. k. püspök végezte. Jelen volt Rónay Jenő főispán vezetése alatt Torontálmegye küldöttsége és az elhunyt kiterjedt rokonsága csaknem teljes számban. Ezenkívül a tisztelők és jó barátok nagy csoportja. A ravatalt számos koszorú borította, melyek között voltak: özv. Mocsonyiné („Kedves, jó apának, Laura“), Margit és Ilona („A legjobb apának“), Pál és Mihály („Felejthetlen, jó nagyapának“), özv. Csernovits Arzenné („Legjobb apósnak Róza“), Csernovits Diodor és családja („Felejthetlen Péter bátyjuknak“), a gazdatisztkar („A legjobb földesurnak“), a cselédség („Nagylelkű jótévőjüknek“), Biasingen Géza és Rudolf, báró Nikolics Feodor és családja, Dadányi Jenő, Temesván közönsége („Tisztelete jeléül“), Arad sz. kir. város közönsége („A város anyagi és szellemi élete buzgó előmozdítójának“), országgyűlési függetlenségi és 48-as pártkör, Névtelen („Csernovits Péternek kegyelete jeléül, Torontálmegye színével). A ravatal közelében volt felállítva az a tengerzöld színű nehéz arany himzésű zászló, mely alatt Csernovits Arsza és Joachim 1620-ban bevezették a szerbeket. A zászlókat görög felírás díszíti. A fekete posztóval bevont falakat kettős címer ékesítette, az egyik a velencei, mely 1515-ben lett beiktatva az arany könybe, a másik pedig, amely

Konstantin szerzeménye Lipót királytól, s a melylyel a mácsai és futtaki uradalmak jártak.

— **Koldusok bankettje.** Csodálatos bankett esett meg tegnap itt a városban, a minőnek aligha akad párja széles ez országban. Töpörődött, agg, rongyokba burkolt koldusok ültek össze egy dusan terített asztalnál, hogy végigegyenek egy négy fogásból álló pompás ebédet, a mely után a legkényesebb izlésű inyencz is megnyalhatta volna az ujjait s a melyről még a jövő században is mesésen hangzó történeteket fognak regélni a nagy-becskeréki koldusok késő utódai. A bankettet egy talpraesett ötleteiről ismert kereskedő, Rósa Béla rendezte, természetesen saját költségén, fogadásképen, egy öt ért örvendetes családi esemény alkalmából. Hivatalos volt a bankettre huszonöt vén koldusasszony és huszonöt öreg koldus. A vendégszerető kereskedő házában udvarában ültek össze, egy remekül megterített asztalnál, hogy lakomázzanak, s a tőlük telhető mohósággal nyeldessék el azokat az ételeket, melyeket a város legjobb szakácsnéja a számukra főzött. Az ételekhez kapott mindegyikük egy liter jóféle sört, fél liter fehér és fél liter vörösbort. Az étkezés befejeztével mindegyikük elvihette a tányérokat, a melyekből evett, és elvihette az evőeszközöket és a poharát. Ráadásul még mindegyikük egy-egy csillogó uj ezüst forintost is kapott. A bankettnek néző közönsége is volt, a kik pompásan mulattak a koldusok falánkságán. A lakoma végeztével batyuba kötötték a kapott ajándékokat a rongyos vendégek, s dudolgatva távoztak, áldva a bőkezű házigazdát, a ki kétségkívül eredeti és ügyes módon ülte meg családja örömnapját.

— **A mi halottunk.** A múlt hó utolsó napjával szomorú gyász ért bennünket és nyomdászainkat. Nekik egy csendes, jó czimborájuk, nekünk egy büséges, derék munkásunk költözött el az árnyékvilágból, hogy az új hazában megtalálja azt a nyugalmat és békességet, a mi az újságesinálás izgalmas és zaklatott légkörében nem lehetett osztályrésze. Szibera Imrénének hívták, s mindössze 34 évet élt. S e rövid néhány év alatt is több jutott neki a fájdalomtól, mint az örömből, mert a gyászjelentés szavai szerint „hosszas“ szenvedés után hunyt el. Gyenge szervezetét korán összezúzta a lázas, haladékos nem tűrő munka, és a nyomda ólomgőzö, sorvasztó levegője. Korrektora volt lapunknak, s mi fájjaljuk halálát, mert egyes, szorgalmas és buzgó segítségünk és munkásunk veszett el benne. Temetése ma délután 6 órakor megy végbe.

— **Tanítógyűlés Török-Kanizsán.** A délmagyarországi tanító-egylet török-kanizsai fiók egylete Comenius születése 300-ik évfordulójának megünneplésével összekötött tavaszi gyűlését május 12-én Török-Kanizsán fogja megtartani. A gyűlés tárgysorozata a következő: I. A lemondás folytán megüresedett elnök- és pénztárosi tiszttség betöltése. II. Tudósító választás. III. Jegyzőkönyv hitelesítő kinevezése. IV. Comenius paed. működésének méltatása — Gräbeldinger Pétertől, P. Porgányról. V. Comenius életrajza — Danilovits Elektől, Ó-Bébaról. VI. „A tanítók szolgálati szabályzata“ című tétel megvitatása. VII. „A népiskolák államosítása“ című tétel megvitatása. VIII. Felolvasások és előadások. IX. Indítványok. X. Tag- és egyéb díjak beszédese. A gyűlés bezárása.

— **A gyorsvonat és Oroszlámos.** A kereskedelmi miniszter elutasította Tallián Jenő és társainak kérvényét, melyben azt kérelmezték, hogy a Budapest és Temesvár között közlekedő gyorsvonat Oroszlámoson megálljon.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése április hó 2-án.)

Budapest, május 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésében letárgyalta az indemnitás törvényjavaslatot, s azt úgy általánosságban, mint részleteiben nagy többséggel, a szabadelvű párt éljenzése mellett elfogadta.

A vitát Kun Miklós nyitotta meg, majd Csanády Sándor folytatta.

Ezután Hegedüs Sándor előadó tartotta meg zárbeszédét, mely nagy hatást keltett. Szemére hánytva az ellenzéknek, hogy az mindenről beszélt, csak a szőnyegen lévő javaslatról nem. Felhívja az ellenzékot, hogy miután az nem akarja elismerni azt, hogy a kormány komolyan törekszik a reformok létesítésére, hagyjon fel a tárgyalások zavarásával, s meg fog győződni róla, hogy a kormány törekvése komoly. Hangsúlyozta, hogy a szabadelvű párt összetart, s hogy az ezzel ellenkező híresztelések nem felelnek meg a valóságnak. Majd Apponyival polemizál, s annak állításait czáfolgatja.

Beszéde után következett a szavazás, mely a fenti eredménnyel végződött.

A részletes vitában Helfy szólalt fel, s Hegedüssel polemizálva kijelenti, hogy az ellenzék nem tűz obstrukciós politikát. Apponyi Albert szintén Hegedüssel polemizál, s bár elismerte, hogy Hegedüs beszéde tartalmas volt, abban egyes ellentmondásokat keresett.

Felszólt még végül Wekerle Sándor pénzügyminiszter is, a ki az egész ház tetszése közt jelentette ki, hogy az indemnitás szükség van, mert olyan törvényjavaslatot szándékozik beterjeszteni, melyet esetleg a költségvetési vita félbeszakításával is, tárgyalni kell. Ezután Apponyi beszédére reflektált, kijelentve, hogy Apponyi azon állítása, mintha a kormány működése meddő volna, igaztalan. Mert vonja le Apponyi a kormány fennállásának 19 hónapjából azt az időt, mióta kijelentették, hogy sajnálják, hogy a közigazgatás kérdésében a kormányval csak bizonyos ideig is, együtt tartottak, s nyomban más eredményre fog jutni.

Ezután a ház a javaslatot részleteiben is elfogadta, s az ülés véget ért.

Kossuth a Radetzky-szoborról.

Budapest, május 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Helfy Ignác ma Kossuthtól levelet kapott, melyben Kossuth a többek között így ír: „Hát önök már oda jutottak, hogy a kormány némely tagja elmegy Radetzkynek, Olaszország hóhérjának ünnepére?”

Május elseje a külföldön.

Budapest, május 2. (A Torontál eredeti távirata.) Külföldről érkező jelentések szerint a május elseje mindenütt teljes csendben, rendezettség nélkül folyt le. A fővárosban sem volt semminemű tüntetés. A tőzsdén e hírek következtében nagy hausse volt.

Vegyes közlemények.

— **A vetések állása.** A vetések állása és a mezőgazdasági állapot április hó 17 től 30 ig bezárólag a földmivvelésügyi miniszterium állandó gazdasági tudósítóiól beérkezett jelentések alapján a következő volt:

Az ország nagy részében végre április hó 23-tól kedvezőbb, enyhébb időjárás váltotta fel a hosszantartó hűvös, havas, szeles időjárást. Még 27-én is havazott a felvidéki részeken, nevezetesen Árva vármegyében meg egyebütt az országban teljes borulással, többnyire esett az eső, itt ott jégeső is volt. Ilyen egészen abnormis időjárásban a növényzet ugyszólván csak az enyhébb éghajlatu vidéken fejlődhetett, míg általában véve ismét hanyatlott és sok helyen nagyon gazos lett. Számítalan helyről érkezett panasz kiveszett vetésekről és különösen a rozs az, melyből sok kipusztult és sok helyen pedig ritka lévén, azok közül sokat fel is szántottak. A rozsnál nem sokkal különben áll a buza, főleg a Duna jobb és balpartján, továbbá a Tisza jobb és balpartján; aránylag kielégítő, sőt helylyelközzel jó a gabona, illetőleg a buza-

vetés a Tisza-Maros szögének és az erdélyi vármegyéknek nagy részében, végül itt-ott a Duna-Tisza közen, mindazonáltal itt sem bokrosodott meg kellően, csupán üdőbb és erőteljesebb s kedvező időjárásban kielégítően is fejlődhet. Országos átlagban ez idő szerint a buza alig gyenge közepeszerű, míg a rozs csekély kivétellel közepes aluli és rossz között váltakozik; az árpa szintén nagyon különböző, csak néhol jó. A repceze alig egy két helyen jó, egyebütt rossz, féreg lépett. A tavasziak egyenetlenül keltek úgy a koraiak mint a későiek. Jelentékeny károk mutatkoznak ezekben is, a mennyiben a hűvös időjárás nagyon megviselte; helylyelközzel el is pusztította. Kedvező időjárásban még nagyobbára helyre jöhetnek. A későiek többnyire csak most kelnek. A vetés is, az alföldi részek kivételével nagyobbára folyik még, főleg a kukorica és répáé, burgonyaültetés is jobbára napirenden van. A szőlőkben a gazdasági munkálatok folynak; általában a panasz, hogy a vesszők igen rosszak, nem hajtának, sok elfagyott. A gyümölcsfák virágzanak, ebben tetemes kárt okozott a mult hetekben uralkodott szeles, hűvös esős és havas időjárás. A korai gyümölcs az ország nagyobb részében elfagyott. A mesterséges és természetes kaszálók csak egy-két nap óta kezdenek jobban fejlődni s még igen sok helyen csaknem kopárok a legelők. Száraz takarmány hiányáról mindinkább panaszoknadnak. Férgek és egerek az ország némely részében tetemes károkat okoznak. Cserebogarak is tömegesen mutatkoztak, különösen a Tisza balpartján.

REGÉNY-CSARNOK.

I r é n.

Regény.

— A „Torontál” számára írta: —

Scossa Dezső.

(12-ik folytatás.)

Az érkezők a négy nyitott teremben helyezkedtek el; az asszonyok külön csoportban foglaltak helyet, a lányok pedig részint az ablakok előtt, részint az ajtóknál csevegtek néhány fiatal emberrel, többnyire a napi eseményekről, minden szellem nélkül, inkább mondhatni unalmasan.

Regécziné a boldogságtól csak úgy ragyogott, az előkelő vendégek, a kikre számított majdnem mind eljöttek, sőt egy fiatal gróf is, a ki szerettet volna már nevéért is egyik leányának megnyerni. Eraszt ur, aki az ablakon többször kinézett, mert Irént várta, azt állította, hogy a gróf gyalog érkezett, és fénymázás topánjait a kapus pályaholyában vette föl, de ezt rágalomnak mondták, mire aztán elhallgatott.

Eraszt né kecsesen dölve egy támlányba, a szenvedőt affektálta és alig mosolygott

udvarlója szavain a ki előtte állott és folyton a fejét simogatta, mintha félne, hogy parókája leesik.

A legvigabbak voltak Chloe, Dorinda és az öreg Oszlányi báró. Amazok barátnőikkel vagy udvarlóikkal ide-oda futkostak, nevetgéltek és ugráltak, emez pedig fáradhatatlan udvarlóként, virágról virágra szállt, mindenütt mondva valami szépet és világerő sem időzve egyiknél tovább, mint a másikkal, nagyvilági eleganciával végezte dolgát. Eraszt, a ki darabig utjában követte, egészen szerelmes lett modorába, nagyokat nevetett egy-egy sikerült élcének s elhatározta, hogy utánozni fogja, — a mi azonban rendesen balul ütött ki. A fiatal gróft is nagyon szellemesnek találta; de senki sem tűnt föl előtte is, mások előtt is annyira, mint Oszlányi Kornél báró.

Magas, elegans termete és halvány arcza a modern férfiui ideál megtestesülései voltak, úgy hogy mikor belépett, még Regécziné is azt sugta oda bátyjának:

— Nem hittem volna, hogy ilyen szép fiad van!

A társaság elhelyezkedett és Chloe kissasszony igen kétes értékű hangján néhány dalt énekelt, a mit egy rötszakállu fiatal ember, a kit zeneszerzőként mutattak be s a kit néhány éltes asszonyság művészként ünnepelt, több virtuozitással mint szerencsével kísért. Regécziné többször izgatottan kelt föl, — már félni kezdett, hogy Irén elmarad. Végre, mikor a taps elhangzott, a várva-várt Oszlányi ezredes karján belépett.

Mindnyáján fölkeltek üdvözlésére. Irén ragyogó szép volt. Karcsu derekához gyásza óta először simult szines ruha, gyönyörű formájú kezeiben pompás virágbokréta tartott. Regécziné első sietett eléje s tüntetőleg megcsókolta és megölelte. A bemutatás unalmas perczein csakhamar átestek. Irént mint Sziklainét sokan ismerték, de Regécziné olyan tapintatos volt, hogy családai nevéen mutatta be, mialatt körülvezette:

— Dombai Irén!
Csakhamar azután leültették egy éltesebb nő és a háziasszony mellé, a ki diadalmasan tekintett széjjel vendégein.

A hangverseny tovább folyt, hanem bizony nem sokan hallgatták; a hölgyek úgy mint az urak az ujon érkezettől suttogtak s hol áthajolva harmadik, negyedik szomszédjukhoz, annak véleményét kérték ki, hol pedig élettörténetének egyes mozzanatait eleveintették föl. Pár perc alatt Irén története, gazdagsága, általánosan ismertté lön, feszegették, bonczolták körülményeit, de bármennyi kifogásolni valót találtak ezekre nézve, az egyhangú vélemény mégis az volt, hogy Irén az est királynője.

A rococo öltözékű inas kitartha a szárnyajtókat s a szomszéd terem nappali világossága láttatni engedé a dusan megrakott asztalt, a melyen a mi szépet és jót az ember csak kíván, föl volt halmozva. A Kugler emeletes tortája közepén diszlet s a tetejében büszkélkedő oroszán az Oszlányi-czimert tartotta. Regécziné és leányai valóban ritka példáját adták a jó izlésnek és eleganciának. Darabig ugyan nem bírtak megállapodni, hogy francia terítéket vagy csak „polgáris” vacsorát rendezzenek-e, de mivel az előbbi nagyon is szétforgácsolja a társaságot inkább az utóbbit fogadták el, már az estély célja iránti tekintetből is.

(Folyt. köv.)

Nyilttér. *)

Butorszállítás és költözködés.

*) Az e rovat alatt közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

VASUTI MENETREND.

Ervényes 1892 május 1-től.

Menetrend a Nagykikinda—becskerek vasútvonalon.

		3512	3514	3502
		sz. v. v. v. sz. v.		
		I. II. III. osztály		
Nagy-Kikinda—Nagy-Becskerek.				
	Budapest ind.	6.30	8.25	2.35
	Temesvár "	9.50	11.20	4.00
Nagy-Kikinda	"	3.05	4.05	7.20
Karlova	"	4.09	4.45	8.04
Beodra	"	4.28	4.57	8.19
Török-Becse—Aracs	"	5.36	5.36	9.02
Kumán	"	6.05	5.56	9.22
Melencze	"	6.40	6.15	9.42
Ellemér	"	7.09	6.34	10.01
Nagy-Becskerek	érk.	7.33	6.51	10.13

		3501	3511	3513
		sz. v. v. v. v. v.		
		I. II. III. osztály		
Nagy-Becskerek—Nagy-Kikinda.				
	Nagy-Becskerek ind.	5.50	12.00	7.20
	Ellemér "	6.08	12.31	7.31
	Melencze "	6.30	12.51	8.16
	Kumán "	6.46	1.11	8.37
	Török-Becse—Aracs "	7.11	1.49	9.19
	Beodra "	7.45	2.29	10.04
	Karlova "	7.56	2.42	10.22
Nagy-Kikinda	érk.	8.36	1.30	11.13
	Temesvár "	—	5.20	4.24
	Budapest "	1.20	—	8.15

Menetrend a Torontáli helyi érdekű vasutak vonalain.

		3648*	3602	3612
		v. v. sz. v. v. v.		
		II. III. I. II. III. o.		
Vercsecz—Nagy-Becskerek.				
	Vercsecz ind.	5.50	2.20	—
	Vercsecz-Rét "	5.57	2.25	—
	*Temes-Paulis "	6.03	2.32	—
	Bethlen-Tanya "	6.11	2.42	—
	*Szivattyutelep "	6.22	2.55	—
	*Loudon-Tanya "	6.29	3.04	—
	Nagy-Margita "	6.37	3.18	—
	Zichyfalva "	6.49	3.25	—
	Györgyháza "	7.01	3.40	—
	Szécsénfalva "	7.16	3.57	—
	Ó-Lécz "	7.24	4.07	—
	Kanak "	7.33	4.19	—
	Bóka "	7.49	4.38	—
	Szécsány érk.	8.00	4.52	—
	Párdány l. alul.			
	Szécsány ind.	4.01	8.10	5.07
	Szárcsa "	4.27	8.24	5.24
	*Lajosmajor "	4.41	8.37	5.37
	Pusztá-Kenderes "	4.50	8.43	5.46
	Lázárföld "	5.01	8.51	5.57
	Nagy-Becskerek-Bégapart "	5.32	9.15	6.31
	Nagy-Becskerek érk.	—	—	6.35

		3601	3611
		sz. v. v. v.	
		1., 2., 3. o.	
Nagy-Becskerek—Vercsecz.			
	Nagy-Becskerek ind.	8.15	—
	Nagy-Becskerek-Bégapart "	8.22	5.25
	Lázárföld "	8.50	5.58
	Pusztá-Kenderes "	8.56	6.06
	*Lajosmajor "	9.2	6.14
	Szárcsa "	9.16	6.30
	Szécsány érk.	9.29	6.33
	Szécsány ind.	9.44	7.00
	Bóka "	9.57	7.15
	Kanak "	10.14	7.35
	Ó-Lécz "	10.23	7.46
	Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy "	10.32	7.58
	Györgyháza "	10.42	8.10
	Zichyfalva "	10.54	8.21
	Nagy-Margita "	11.09	8.43
	*Loudon-Tanya "	11.18	8.52
	*Szivattyutelep "	11.26	9.01
	Bethlen-Tanya "	11.39	9.15
	*Temes-Paulis "	11.47	9.25
	Vercsecz-Rét "	11.55	9.33
	Vercsecz érk.	11.59	9.37

		3702	3712
		v. v. v. v.	
		II. III. o.	
Szécsány—Párdány.			
	Szécsány ind.	9.34	7.05
	Módos "	9.56	7.32
	*Fény "	10.07	7.44
	Párdány érk.	10.18	7.56

		3713	3711
		v. v. v. v.	
		II. III. o.	
Párdány—Szécsány.			
	Párdány ind.	7.00	3.50
	*Fény "	7.13	4.03
	Módos "	7.27	4.18
	Szécsány érk.	7.50	4.41

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a perczek számjegyeinek aláhúzása által (6.00—5.59) vannak megjelölve.
A * gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételelesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Felelős szerkesztő: **Dr. Brájjer Lajos.**

Főmunkatárs: **Jurkovics Aladár.**

H i r d e t é s e k.

16403. sz. 1892.

(182-3.2)

943. sz. házk. 1892.

(190-1.1)

Pályázati hirdetmény.

A Zsivkovits Juliánna-féle kiházasítási alapítvány kamataiból végrendelkező akaratához képest a folyó évben egy arcsi (frányovai) illetőségű hajadon 1000 ft kiházasítási díjban részesítendő.

Az alapító oklevél 3. pontja értelmében ezen 1000 forintos kiházasítási díj csak egy arcsi (frányovai) illetőségű, görög keleti vallású, illetőleg szerb nemzetiségű, a műveltebb osztályhoz tartozó vagy kereskedői házból való jó erkölcsű, tisztességes magaviseletű és szorgalmas oly vagyontalan hajadonnak adományozható, ki férjhez menendő mint árvaságra jutott vagy pedig mint önhibájukon kívül szegénységben levő szülőknek gyermeke a szükséges kiházasítási díjban nem részesülhet.

Felhivatnak mindazok, kik ezen kiházasítási díjat elnyerni óhajtják, hogy községi illetőségüket, erkölcsi magaviseletüket, állásukat és azt, hogy férjhez menendők, hitelt érdemlő okmányokkal mutassák és ezen bizonyítékokkal felszerelt folyamodványaikat f. évi június hó 15-ig alólirott alispánnál nyujtsák be.

Nagybecskerek, 1892. április 25.

Alispáni szék üres:

Daniel, megyei főjegyző.

1438. sz. ki. 1892.

(188-3.2)

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett Gyülvész községi irnoki állás folyó 1892. évi május hó 21-én, délelőtt 9 órakor Gyülvész községhezánál megejtendő választás utján lévén betöltendő, felhivatnak azok, kik ezen 350 ft évi készpénz fizetéssel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket fentemlített határnapot megelőző nap déli 12 órájáig alólirott hivatalhoz juttassák.

Torontálmegye párdányi főszolgabírói hivatala.

3126. sz. kig. 1892.

(180-3.3)

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye nagykikindai járásban a leköszönés folytán megüresedett tiszahelyesi körorvosi állomás választás utján f. évi május hó 13-án délelőtt 10 órakor Tiszahelyes községhezánál be fog tölteni.

Felhivatnak mindazon orvostudorok, kik ezen 850 ft évi fizetés, nappali 20 kr. és éjjeli 40 kr. látogatási díjjal javadalmazott állomást — melyhez még Szaján községe tartozik — elnyerni óhajtják, mikép szabályszerűen felszerelt kérvényeiket a választást megelőző napig ezen szolgabírósnál nyujtsák be.

Nagykikinda, 1892. április 24.

Főszolgabíró megbízásából:

Augusztin Miklós,
szolgabíró.

1920. sz. kig. 1892.

(185-3.3)

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett és 300 forint évi fizetéssel javadalmazott Osztern községi irnoki állomás betöltésére pályázatot nyitok s felhívom pályázókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi május 6-án a délután 5 órájáig benyujtsák.

A választást 1892. évi május hó 7-én délután 3 órakor Osztern községhezánál tartom meg.

Zsombolya, 1892. április 22.

Bielek Antal,
főszolgabíró.

Idézés.

Kapunác Lyubicza, Ignját, Mária, Ráda, Szaveta és Gyóka ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tagok az 1885. évi XXIV. tcz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítása 18. §-ához képest felhivatnak, hogy a Kapunác-féle 135. sz. házközösség megszüntetése és vagyonfelosztása ügyben Csenta községhezához 1892. június 30. napjának, d. e. 8 órájára kitűzött tárgyalásra vagy személyesen jelenjenek meg vagy pedig a részükre Budiszavlyev Gyóka csentai lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőikre nézve kellően utasítsák, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsák.

Antalfalva, 1892. évi április 21.

Grofsoreán, házk. főszolgabíró.

4997. sz. hk. 1891.

(189-1.1)

Idézés.

Zsivanov Koszta és Zsivanov Perszida özvegy ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tagok az 1885. évi XXIV. tczikk végrehajtása tárgyában kiadott utasítása 18. §-ához képest felhivatnak, hogy a Zsivanov-féle 416. számú házközösség megszüntetése és vagyonfelosztása ügyben Czrepaja községhezához 1892. évi június hó 21. napjának, d. e. 8 órájára kitűzött tárgyalásra vagy személyesen jelenjenek meg, vagy pedig a részükre Grubanov Tósa czrepajai lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőikre nézve kellően utasítsák, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsák.

Antalfalva, 1892. április 7-én.

Grofsoreán, házk. főszolgabíró.

2164. sz. kig. 1892.

(191-3.1)

Pályázati hirdetmény.

Öregfalun létesített községi szülészői állomás betöltése végett a pályázat ezennel kiíratik, ezen állomással 80 forint évi fizetés, azonkívül minden szülés után 1 ft. éjjeli látogatásnál 30 kr. és a nappali látogatásnál 20 kr. díjazás van egybekötve, — a választás Öregfalu község házában f. évi május hó 18. napjának délután 4 órakor fog eszközöltetni. Felhivatnak a pályázni szándékozók, miszerint az 1876. évi XIV. tcz. 51. §-ban előirt okmányokkal felszerelt kérvényeit f. évi május hó 17-ig ezen főszolgabíróshoz betérjesszék és megjegyeztetik, miszerint mondott községben a magyar és román nyelv bírása kívánatos.

Csene, 1892. április 29.

Dr. Dellimanics,
főszolgabíró.

Bor-kivonat.

Ezen jónak bebizonyult különlegességet egy kitünő, egészséges bor azonnali elkészítéséhez, a mely a valódi természeti bortól nem különböztethető meg, a legjobban ajánlhatom.

2 kilo (100 liter borra elegendő) 5 ft 50 kr.

Használati utasítás ingyen csomagoltatik hozzá.

A legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.

Sze-sz-(spiritu-)megtakarítás

elérhető az utolérhetlen erősítő-szeszem által pálinkáknál. Ezen szesz kellemes és csipős ízt kölcsönöz az italoknak és csakis én nálam kapható.

1 kilo 3 ft 50 kr. (elegendő 600-1000 literre) használati utasítással. (169-30.4)

Ezen különlegességeken kívül ajánlom valamennyi szeszeimet rum, cognac, likörök stb. gyártmányához utolérhetlen minőségben. Használati utasítás ingyen mellékeltem. — Arjegyzék bérmentve.

Pollak Károly Fülöp

szesz-különlegességi-gyár Prágában.
Szolid képviselők kerestetnek.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.